בס"ד

א וועכנטליכע בלעטל ארויס געגעבן דורך בני אמונים

וכל מאמינים

219 | פרשת ויקרא | תשע"ח

מאוצרות אמונים – פערל ווערטער איבער אמן און תפילה אין די פרשה

די באדייט פון א טעות ביי 'ברכת המינים'

"וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה" (א א)

"די אות אל"ף פון 'ויקרא' איז א קליינע. ווייל משה וואס איז געווען א עניו האט געוואלט שרייבן 'ויקר' - א לשון פון א מקרה, א פאסירונג, כאילו דער אויבישטער האט גערעדט מיט אים נאר אין חלום, אזוי ווי עס שטייט ביי בלעם... און דער אויבישטער האט אים געזאגט ער זאל אויך שרייבן א אל"ף... האט ער עס געשריבן קליין" (בעל הטורים).

לויט דעם בעל הטורים האט ערקלערט **רבי אברהם וויינפעלד** רב קהילת 'דרך אמת' אין מאנסי דער טעם פארוואס ברענגט דער מדרש (תנחומא אויף דעם פסוק די הלכה: "אויב האט דער שליח ציבור א **טעות** געהאט ביי די ברכת המינים, מוז ער צוריק גיין און ער זאגט עס בעל כרחו, ווייל מ'האט מורא אפשר איז ער א מין".

פון דעם בעל הטורים לערנען מיר, כאטש משה האט זיך נישט געוואלט קריגן מיטן באשעפער, פון דעסוועגן ווייל לויט זיין אייגענעם ווילן האט ער געוואלט קלענער מאכן זיין גרויסקייט, איז ווי פון זיך אליין געשריבן געווארן די אות א' קליין, אזוי אויך, להבדיל, דער שליח ציבור וואס האט א טעות געהאט ביי די ברכת המינים, לאזט זיך זאגן אויף אים אז דאס האט פאסירט ווייל אין טיפעניש פון זיין הארץ זענען באהאלטן כפירה געדאנקען, און אן צו באמערקן האט דאס אים צוגעברענגט ער זאל א טעות האבן אין די ברכה, דעריבער דארף ער עס איבער זאגן אזוי ווי די הלכה איז.

'לב אברהם'

די מאה ברכות זענען אקעגן די קרבנות

"אָדָם כִּי יַקְרִיב מִכֶּם" (א ב)

די ווארט 'מִכֶּם' איז לכאורה איבעריג, עס וואלט גענוג געווען עס זאל שטיין: "אָדָם כִּי יַקְרִיב קָרְבָּן לַה'"?

אין ילקוט **'מעין גנים'** ווערט געברענגט אז דאס קומט אונז לערנען אז יעדער וואס זאגט מאה (וואס איז די בגימטריה פון 'מכם') ברכות יעדן טאג, איז עס גערעכנט ווי ער וואלט מקריב געווען א קרבן אויפן מזבח.

'תורה שלמה' ויקרא א נב

ענליך צו דעם ווערט געברענגט אין **'ספר הגן'** (ליום שני) פון דער חכם הקדמון רבי יצחק בן רבי אליעזר: "יעדער וואס זאגט די ברכות מיט א הויכע שטימע, איז עס גערעכנט ווי ער האט מקריב געווען אלע קרבנות וואס זענען דערמאנט אין פרשת ויקרא. ווייל מיר זאגן יעדן טאג די 'מאה ברכות וואס אין זיי דערמאנט מען דעם אויבערשטנ'ס נאמען, און נאך 'י"א ברכות' ביי 'ברוך שאמר' ווי מ'דערמאנט נישט דעם שם, צוזאמען זענען זיי קי"א ברכות, אקעגן די קי"א פסוקים פון פרשת ויקרא".

דער צדיק **רבי הלל ליכטנשטיין פון קאלאמיי** האט צוגעלייגט צו דעם:

דעס וואס די מאה ברכות איז מרומז אין די ווארט "מכם", איז א רמז אויף די גמרא (ב"ק צד א) וואס זאגט אז דער וואס זאגט א ברכה אויף א גע'גזל'טע זאך "אין זה מברך אלא מנאץ" און אויף אים איז געזאגט געווארן (תהילים י ג): "וּבֹצֵעַ [ד.מ. גזלן] בֵּרֵךְ נִאֵץ ה'", וועגן דעם האט די תורה געזאגט: "אָדָם כִּי יַקְרִיב מִכֶּם" - די מאה ברכות זאלן ענק זאגן 'מכם' פון אייגנ'ס און נישט פון פרעמדע.

'מקרי דרדקי' אות יג

רזי אמונים – מרמזי אמן בפרשה

א קליינע ווארט - א געוואלדיגע כח

"וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה" (א א)

"וַיִּקְרָא" איז ראשי תיבות: 'וכולם יענו קול רם אמן', א רמז אויף די גמרא (שבת קיט ב) אז מ'דארף ענטפערן אמן "בכל כוחו" און ד.מ. "בקול רם" (ראה תוספות שם ד"ה כל העונה).

און פארוואס שטייט א קליינע אל"ף? כדי אונז צו לערנען אז כאטש דאס ענטפערן אמן זעהט אויס ווי א קליינע און א גרינגע זאך, אבער באמת איז דאס דער יסוד פון אמונה, אזוי ווי דער 'מגלה עמוקות' שרייבט (פר' האזינו): "די עיקר פון אמונה איז אנגעהאנגען אין ענטפערן אמן".

'פרדס אפרים' ערך אל"ף

"למען נחדל מעושק ידינו"

"אָדָם כִּי יַקְרִיב מִכֶּם קָרְבָּן לַה'" (א ב)

"יהא קרבנך דומה לקרבנו של אדם הראשון; מה אדם הראשון שהיה הכל ברשותו לא הקריב לא מן הגזלות ולא מן החמסין, אף אתה .. אל תקריב לא מן הגזלות ולא מן החמסין" (ויק"ר ב ז)

דארף מען פארשטיין: פארוואס דארף מען טרעפן א רמז אויף די עבירה, עס איז דאך א אפענער פסוק אין ישעיה (סא ח): "כִּי אֲנִי ה' אֹהֵב מִשְׁפָּט שֹׂנֵא גָזֵל בְּעוֹלָה"?

זאגט **האדמו"ר רבי משה יחיאל אפשטיין פון אוזורוב**:

דער פסוק רעדט נישט נאר פון איינער וואס גזל'ט פון אנדערע, נאר פון אזא איינער וואס אויף אים זאגן די חכמים (ברכות לה ב): "כל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה כאילו גוזל"; אזוי ווי דער מענטש טאר נישט הנאה האבן פון דער וועלט ביז ער וועט איינערקענען אז אלעס האט ער באקומען פון השי"ת, אזוי ווערט דער קרבן נישט גערעכנט אויף 'שלכם' בעפאר מ'וועט איינערקענען אז דער קרבן געהערט 'לה'' און ענק וועלן זאגן א ברכה אויף דעם, און א רמז אויף דעם: 'יקריב קרבן' - איז בגימטריה 'מאה ברכות'.

מיט דעם וועלן מיר פארשטיין די סיבה וואס מיר בעהטן ביי תפילת נעילה אין יום כיפור: "למען נחדל מעושק ידינו", לכאורה דארף מען פארשטיין: איז דען דאס די תכלית פון די מצוה פון תשובה? נאר, אונזער כוונה איז נישט אויף גזל ממש, נאר מיר זאלן זוכה ריכטיג איינערקענען אין השי"ת'ס הנהגה, וואס אן דעם ווערן מיר גערעכנט ווי מיר וואלטן הנאה געהאט פון גזל.

'באר משה'

שערי דמעה לא ננעלו

"וְכָל קָרְבַּן מִנְחָתְךָ בַּמֶּלַח תִּמְלָח וְלֹא תַשְׁבִּית מֶלַח בְּרִית אֱלֹקֶיךָ" (ב יג)

דער צדיק **רבי יצחק אבוחצירה** האט געזאגט אז א וויכטיגער כלל אין עבודת התפילה איז מרומז אין דער פסוק:

"וְכָל קָרְבַּן מִנְחָתְךָ" - דיין תפילה (וואס איז אנשטאט די קרבנות), "בַּמֶּלַח תִּמְלָח" - זאלסטו שטענדיג אויסמישן מיט טרערן, "וְלֹא תַשְׁבִּית מֶלַח בְּרִית אֱלֹקֶיךָ" - אזוי וועלן דיינע טרערן צוברענגען אז דיינע תפילות וועלן אנגענומען ווערן לרצון, ווייל אויף דעם איז דאך פארהאן א הבטחה: "אף על פי ששערי תפלה ננעלו, שערי דמעה לא ננעלו" (ברכות לב ב).

'פתוחי חותם'

'וידוי' איז טייטש 'עזיבת החטא'

"וְהִתְוַדָּה אֲשֶׁר חָטָא עָלֶיהָ" (ה ה)

די ווארט "וְהִתְוַדָּה" טייטש דער וועלט 'מודה זיין און איינערקענען' אין די זינד.

אבער **רבי יעקב צבי פון מעקלענבורג** ברענגט א ראי' פון דעם לשון אין רמב"ם (תשובה ב ב): "ומה היא התשובה? הוא **שיעזוב החוטא חטאו** ויסירו ממחשבתו ויגמור בלבו שלא יעשהו עוד", אז דער עיקר פון די תשובה איז עזיבת החטא, און לויט דעם טייטש ער אז די ווארט "וְהִתְוַדָּה" איז פון דער שורש 'ידה' וואס זיין באדייט איז אוועקווארפן און אפלאזן, אזוי ווי עס שטייט (איכה ג נג): "וַיַּדּוּ אֶבֶן בִּי".

'הכתב הקבלה'

וכולם יענו קול רם אמן

טייערער איד!

ווען דו שטייסט פארן גרויסן קעניג, נעם אריין אין דיין הארץ די ווער־טער פונעם זוהר הקדוש (תיקו"ז מ א) וואס זאגט דער שכר וואס איז צוגעזאגט פאר דער וואס ענטפערט אמן בכל כוחו:

"העונה אמן בכל כוחו קורעין לו גזר דין של שבעים שנה".

איז דען פארהאן א גרעסערע הבטחה פון דעם?!

אמן: א קליינע ווארט, א געוואלדיגע כח!

תענה אמונים

א בליק לויטן
סדר פון דאווענען

קריאת שמע - די צווייטע קאפיטל 'והיה אם שמוע' (א)

יעדן טאג מקבל זיין דעם עול מצוות פון דאסניי

אין מסכת ברכות (יג ב) זאגן חז"ל: "למה קדמה פרשת 'שמע' ל'והיה' אם שמע? כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחילה ואחר כך עול מצוות". אין די משנה ווערט ערקלערט אז די ערשטע קאפיטל פון קריאת שמע רעדט פון קבלת עול מלכות שמים, און די צווייטע קאפיטל זענען מיר אויך מקבל אויף אונז דעם עול פון אלע מצוות.

כאטש מיר אלע זענען געשטאנען נעבן דעם בארג סיני און מיר האבן זיך אונטערגענומען צו מקיים זיין אלע מצוות (ראה נדרים ח א וברש"י שם), פון דעסוועגן האט מען מתקן געווען מיר זאלן יעדן טאג מקבל זיין די עול מצוות פון דאסניי. כדי מיר זאלן פילן אז די מצוות זענען ווי 'עול' וואס ליגט אויף אונז, מיט א ציל אויסגראדן אונזערע הערצער און אונז פירן אויף דעם ריכטיגן וועג פון עבודת השי"ת, עס איז נישט גענוג וואס מיר האבן מקבל געווען שטייענדיגביים בארג סיני, ווייל אויך די 'בני נח' האבן אין די פארגאנגענהייט מקבל געווען אויף זיך די שבע מצוות, אבער אין די שפעטערדיגע יארן האבן זיי אראפגעווארפן פון זיך דעם עול, ביז עס איז פאר זיי אינגאנצן מותר געווארן, און אויך אויב זיי ווען יא מקיים זיין וועלן זיי באקומען שכר נאר אזוי ווי א 'אינו מצווה ועושה' (ב"ק לח א).

וועגן דעם האט מען מתקן געווען אז מיר זאלן מקבל זיין אויף זיך דעם עול המצוות יעדן טאג פון דאסניי, כדי מיר זאלן נישט נאכלאזן איין מינוט פון דעם עול, און דורך דעם וועלן די מצוות זיין ביי אונז יעדן טאג כאילו היינט האבן מיר עס באקומען אויפן בארג סיני, און דורך דעם וועלן מיר אויך זוכה זיין אז אונזער שכר וועלן מיר באקומען מן השמים אלץ א 'מצווה ועושה' ('אספרה כבודך' עקב, ע"פ דברי הגה"צ ר"י בלאזער זצ"ל).

א וואונדערליכער יסוד שרייבט הרה"ק בעל 'ישמח משה' זיע"א (במדבר ל ג): יעדער מענטש דארף וויסן אז ער איז יעדן טאג מסוגל אויף זיך צו מקבל זיין געוויסע קבלות אויף דעם מארגנדיגן טאג, ווייל חז"ל זאגן דאך (קידושין ל ב): "יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום" - יעדן טאג פון דאסניי - אבער דער יצר פון מארגן האט זיך נאכנישט מתגבר געווען אויף אים. וועגן דעם האט מען מתקן געווען אז מיר זאלן יעדן טאג מקבל זיין דעם עול המצוות, און עס זיכער אז אויב מיר וועלן גוט אריינטראכטן אין די ווערטער וואס מיר זאגן מיט אונזער מויל, וועלן מיר קענען זיך שטארקן אויך אויף דעם היינטיגן יצר הרע. זיינע ווערטער ענדיגט דער 'ישמח משה' מיט א הבטחה: "אויב וואלט יעדער איד מקיים געווען וואס ער האט זיך מקבל געווען ביי קריאת שמע, וואלט זיכער די גאולה שוין נענטער געווען".

ענליך צו דעם איז געווען א מעשה מיט א תלמיד פון רבי יהודה אסאד וואס האט זיך אפגערעדט פאר זיין רבי'ן מיט א יאוש אז יעדן איז ער מקבל אויף זיך צו פארבעסערן זיינע וועגן, און אין ענדע טאג זעהט ער אז ער האט נישט איינגעהאלטן זיין קבלה, און ער ווייסט שוין נישט וואס צו טוהן. האט אים זיין רבי געזאגט: מיין עצה פאר דיר איז, נעם א חומש דברים און פארטיפט דיך יעדן טאג אין די קאפיטלעך פון קריאת שמע, נישט אין די צייט פון דאווענען. נאך וואס דו וועסט אין דעם גוט אריינטראכטן, זאלסטו איין מאל אין עטליכע טעג מקבל זיין אויף דיר א געוויסע גוטע זאך וואס עס איז דיר אויסגעקומען פון די התבוננות, און עס איז זיכער אז דו וועסט עס קענען ערפילן, ווייל די ריכטיגע התבוננות אין די פסוקים פון קריאת שמע, האט אין זיך א כח צו העלפן דעם מענטש ער זאל ווערן א עבד ה' וואס איז מקיים די מצוות מיט מסירות נפש ('פניני האוצר' מטות).

פרשת 'והיה' בלשון רבים

נאך א אונטערשייד טרעפן מיר צווישן די קאפיטל פון 'ואהבת' צו די קאפיטל פון 'והיה אם שמע': די קאפיטל 'ואהבת' איז געזאגט געווארן בלשון יחיד ('אשר אנכי מצוך היום' וגו'), אנדערשט פון די קאפיטל 'והיה' וואס איז געזאגט געווארן בלשון רבים ('אשר אנכי מצוה אתכם היום' וגו'), און אין ספרי (עקב מא) זאגן חז"ל אויף דעם: "כאן ליחיד כאן לציבור".

ערקלערט רבי צדוק הכהן מלובלין ('צדקת הצדיק' רכד): די ערשטע קאפיטל איז געזאגט געווארן פאר א יחיד, ווייל די העכסטע מדריגה וואס יעדער איד דארף צו דעם גלוסטן איז צו מסכים זיין מפקיר זיין זיין געלט און זיין זעהל און זיין באשעפטיגט נאר מיט אהבת ה', לערנען זיין תורה און מקיים זיין די מצוות. אבער, די מדריגה איז נאר א זאך וואס געהערט צו יחידים, אזו ווי עס שטייט אין גמרא (ברכות לה ב) אז: "**רבים** עשו כן ולא עלתה בידם". אבער פאר א רבים זאגן חז"ל (שם): "הנהג בהם מדת דרך ארץ", כאטש וואס אלע זענען מחוייב מקבל זיין אויף זיך דעם עול המצוות און קובע זיין עתים לתורה, פון דעסוועגן דארפן זיי זיך זארגן אויף זייער פרנסה כדי זיי זאלן האבן פון וואס צו לעבן, און וועגן דעם שטייט אויך נישט אין די קאפיטל 'ובכל מאדכם' (ענקער פארמעגן) אזוי ווי ביי די ערשטע קאפיטל.

פון דעסוועגן דארף יעדער איד אנהויבן יעדן טאג מיט דעם ערשטן קאפיטל, ווייל אין אנהויב טאג דארף ער זיך מקבל זיין צו מפקיר זיין אלעס וואס ער האט כדי ער זאל טוהן דעם רצון ה', אויב מ'וועט אזוי באשטימען אויף אים מן השמים. אבער דער אויבישטער וויל דאך אז דער וועלט זאל זיין עקזיסטירן, אזוי ווי עס שטייט (ישעיה מה יח): "לֹא תֹהוּ בְרָאָהּ - לָשֶׁבֶת יְצָרָהּ", וועגן דארפן אלע זאגן אויך דעם צווייטן קאפיטל ווי דארט זענען מיר באפוילן געווארן אויף אהבת השם יתברך אין אונזערע הערצער אויך ווען מיר זענען באשעפטיגט אין די וועלטליכע זאכן.

פארוואס שטייט נישט 'ובכל מאדכם'

אין די פארזעצונג צו פריער, פרעגן אסאך די קשיא פארוואס שטייט נישט אין די צווייטע קאפיטל: 'ובכל מאדכם' אזוי ווי ביי די ערשטע קאפיטל, און עס זענען געזאגט געווארן אויף דעם עטליכע וועגן.

א. אין מדרש תנחומא (ריש פר' נח) ענטפערט מען: די ערשטע קאפיטל איז געזאגט געווארן אויף תורה שבעל פה, וואס דאס לערנען קומט אן שווער, מיט פלאג און וויייניג שלאפן, און ווייל דער וואס וויל פארמערן זיין פארמעגן און זיין באשעפטיגט מיט תענוגי עולם הזה קען נישט לערנען תורה שבע"פ, וועגן דעם שטייט ביי דעם: 'ובכל מאדך', און וועגן דעם שטייט אויך נישט ביי דעם קאפיטל קיין שכר, ווייל די שכר פון תורה שבעל פה ווערט נישט באצאלט אויף דער וועלט. אבער, די צווייטע קאפיטל רעדט אויף תורה שבכתב וואס עס קומט נישט אן שווער דאס לערנען און אויך א עושר קען עס לערנען, וועגן דעם שטייט נישט 'ובכל מאדכם', און איר שכר אויף דעם וועלט שטייט יא.

ב. דער 'כלי יקר' (דברים יא יג) ערקלערט, און ענדליך צו דעם זאגט דער אור החיים הק' (שם), ווייל די ערשטע קאפיטל איז געזאגט געווארן פאר יחידים, איז ביי דעם שייך צו זאגן 'ובכל מאודך', ווייל דער ציווי איז געזאגט געווארן פאר די וואס "ממונם חביב עליהם מגופם" (ברכות סא ב), און די - זענען נאר יחידים, אבער די צווייטע קאפיטל וואס איז געזאגט געווארן פאר א רבים דארף מען נישט דעם לשון, ווייל עס זענען נישט פארהאן אסאך וואס ממונם חביב עליהם מגופם.

מעשה אמונים

א וועכנטליכע ערציילונג
אויף אמן און תפילה

פון וועלכע תפילה איז דער 'חפץ חיים' איבערראשט געווארן?!

די וואונדערליכע ערציילונג האט דער מגיד רבי אליעזר טורק שליט"א געהערט פון דער גאון רבי הלל זאקס זצ"ל ראש ישיבת 'כנסת הגדולה', וואס ער האט עס געהערט פון זיין פאטער רבי מענדל זצ"ל דער איידעם פון מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל:

דער חפץ חיים איז געווען באקאנט מיט זיין הייליגן פייער וואס האט געברענט אין זיין הארץ אויף דעם ענין פון קדושת ישראל, וואס האט זיך אנגעזעהן ביי זיין מסירות נפש צו מזכה זיין די רבים אין די הייליגע ענינים, און וועגן דעם אויסער די סאך יארן וואס ער האט געווידמעט צו שרייבן זיינע באוואוסטע ספרים, האט ער צוגעלייגט אסאך צייט פון זיין טייערע צייט צו שרייבן הלכה און מוסר ספרים פאר די אידן וואס וואוינען אין די אלע ערטער וואס זענען ווייט פון אידישע צענטערן, און אויך פאר אידישע סאלדאטן וואס מוזן זיך אויפהאלטן אין די פראנט, ווייט פון זייערע הייזער, צווישן טויזנטער גויים.

די הייליגע פייער האט צוגעברענגט, אז אין זיינע יונגע יארן אזוי אויך אין זיינע עלטערע יארן, נישט איינמאל און צוויי מאל, איז ער ארויס געפארן צו די ווייטע שטעט, אן זיך רעכענען אין די גרויסע פלאג וואס איז פארבינדן מיט דעם, אלעס כדי צו פאררעכטן א רוחניות'דיגע פראבלעם וואס מ'האט געדארפט פאררעכטן אין יענע שטאט.

אין דעם ענין ווערט פארציילט אין א געוויסע טאג, אין זיינע לעצטע יארן, איז געקומען צו אים א שליח פון דעם גאון רבי חיים עוזר גראדזשינסקי פון ווילנא, וואס האט געבעטן ער זאל זיך באטייליגן אין א צוזאמקום פון חיזוק פאר טהרת ישראל וואס וועט פארקומען אין ווילנא. דער חפץ חיים האט באלד מסכים געווען, אבער זיינע שטוב מענטשן וואס האבן שטארק מורא געהאט אויף זיין שוואכן געזונטהייט צושטאנד האבן אים פארבירט אפהאלטן, און זיי האבן געווינקען פאר דעם באשטימטן דרייווער וואס פלעגט אים ארום פירן, ער זאל ארויסגיין פון דער הויז כדי ער זאל נישט קענען פירן דעם חפץ חיים קיין ווילנא.

אבער דער חפץ חיים האט זיך נישט דערשראקן, "אויב רבי חיים עוזר בעהט, זעהט אויס אז עס איז זייער וויכטיג, און אויב דער באשטימטער דרייווער איז נישטא, וועל איך אליין גיין זוכן א דרייווער...", געזאגט און געטוהן: ער איז אויפגעשטאנען פון זיין פלאץ און האט אנגעהויבן צו שפאנען צו די ארויסגאנג פון זיין הויז ווען ער האלט זיך אן אין די ווענט און די מעבל... ווען זיינע שטוב מענטשן האבן געזעהן אז ער פעסט ביי זיין באשלוס, האבן זיי געהייסן פארן דרייווער ער זאל צוריק קומען, און דער חפץ חיים איז געפארן קיין ווילנא, דארט האט ער געהאלטן א רעדע פאר טויזנטער מענטשן, ווען זיינע ווערטער האבן איבערגעלאזט א רושם אויף נאך אסאך יארן שפעטער.

דאס איז געווען אויף דער עלטער פון מרן החפץ חיים, ווען צו זיינע אויערן איז אנגעקומען א שמועה אויף א גרויסע רוחניות'דיגע פראבלעם וואס האט פאסירט אין א געוויסע שטאט נעבן ראדין. אזוי ווי זיין שטייגער אין יעדע זאך, האט דער חפץ חיים געפילט א אחריות אויפן דור, אז אויף אים ליגט דער עול צו גודר גדר זיין און זיך אוועקשטעלן אקעגן אלע פראבלעמען, און אזוי יעצט אויך האט ער זיך אנגעגארטלט ווי א גיבור זיינע לענדן און מיט זיינע לעצטע כוחות איז ער געפארן צו יענע שטעטל צו פאררעכטן וואס עס פעלט זיך אויס.

ווייל אין יענע שטעטל האט געדינט א חשובער רב, האט דער חפץ חיים - מיט זיין ענווה און ריינע מידות - נישט געוואלט טוהן אפילו די קלענסטע שריט אן צו מיטנעמען מיט זיך דעם רב פונעם שטעטל, וועגן דעם באלד ווען ער איז אנגעקומען אין יענע שטאט איז ער געגאנגען צו דעם הויז פון דער רב, כדי צוזאמען מיט אים זאל ער טראכטן וויאזוי צו פאררעכטן די שטרויכלונג און זארגן עס זאל נישט נאכאמאל געשעהן.

דער חפץ חיים האט מיט געדולד געקלאפט אויפן טיר ביז עס איז געעפענט געווארן דורך די שטוב מענטשן. הערנדיג זיין בקשה זיך צו טרעפן מיטן רב האט מען אים געזאגט אז דער רב האט זיך אראפגעלייגט אויף א קורצע שלאף, און אויב וויל ער רעדן מיט אים, זאל ער צוריק קומען נאך ארום א שעה.

אינצווישן איז דער חפץ חיים געגאנגען אין א דערנעבענדיגן שול, ער האט ארויסגענומען א ספר פון ספרים שאפע און זיך אראפגעזעצט לערנען, ווען ער ווארט מיט געדולד און מיט זיין פשטות ביז עס וועט אנקומען די באשטימטע צייט וואס דער רב נעמט אויף.

זיצנדיג אין דעם ליידיגן שול, האט ער פלוצלינג געהערט א שטילע געוויין פון די ווייבער שול.

די ווייכע הארץ פונעם חפץ חיים האט צוגעברענגט ער זאל וועלן הערן דעם קול פון די געוויין, און אט הערט ער א שטימע פון א פרוי וואס בעהט א געריסענע תפילה פארן באשעפער.

דער חפץ חיים האט גוט אנגעשפיצט זיינע אויערן כדי צו הערן די ווערטער פון די פרוי, און איז איבערראשט געווארן פון איר חכמה און קלוגשאפט.

אזוי' האט די פרוי' געזאגט:

"רבונו של עולם! פאר טויזנטער יארן האבן מיר געמאכט מיט דיר א געשעפט, דו האסט אונז אויסדערוועלט פאר א פאלק און מיר האבן אנגענומען אויף אונז דעם עול פון דיין קעניגרייך. מיר האבן זיכער נישט קיין חרטה געפילן אויף דעם געשעפט, דו גיבסט אונז דאך טובות אן קיין גרעניץ, אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו...

אבער איך מיין אז דו האסט אויך נישט קיין חרטה אויף די געשעפט וואס דו האסט געטוהן מיט אונז; דו האסט באפוילן אין תורה מיט געציילטע ווערטער: "לא יראה לך שאר בכל גבולך", און קוק צו דיין פאלק וואס דו האסט ליב - ווועסטו דעם טרעפן אפילו איין אידישע הויז וואס בעפאר פסח האט מען עס נישט איבערגעדרייט פון איין עק ביז צום צווייטן? יעדע שאפע, יעדע זאך און יעדע ווינקל זעהט אויס ווי א פלאץ וואס איז פול מיט חמץ, און זיי מאכן עס ריין מיטן גאנצן כח.

דו האסט באפוילן אין די תורה "בסכת תשבו שבעת ימים", און יעצט הייב אויף דיינע דערבארעמדיגע אויגן - וויפיל געלט און כח גיט אויס יעדער איד ערב סוכות פאר זיך און פאר זיין פאמיליע, אויף בויען א סוכה, קויפן די ד' מינים און אויך אויף איינקויפן עסן, טרינקען און קליידער כדי צו מכבד זיין דעם יו"ט...

און אקעגן דעם קוק נאר אויף די מיליארד'ן גויים וואס זענען צושפרייט אויף די גאנצע וועלט, ווועסטו דען טרעפן איין פאלק וואס וויל אזוי שטארק מהדר זיין אין מצוות, אפילו א צענטל פון וואס דאס אידישע פאלק איז מהדר?..."

און דא האט די פרוי אויסגעבראכן אין א שטורעמישע געוויין און זי האט געשריגן: "רבונו של עולם! אויב ביזסטו אזוי שטארק צופרידן פון אונז, און מיר זענען אזוי שטארק נאנט צו דיר, פארוואס ליידן מיר פון אלע פעלקער? פארוואס דווקא אויף אונז איז נגזר געווארן פארווארפן ווערן פון איין פאלק צו די צווייטע, געפייניגט ווערן אונטער די גזירות פון די רשעות'דיגע קעניגרייכן, און אונטערברעכן אונטער די שווערע עול פון פרנסה און די שווועריקייטן וואס ווערן באנייט יעדן טאג?..."

די פרוי האט פארגעזעצט צו דאווענען מיט געפיל, אבער דער חפץ חיים האט שוין געמוזט פארלאזן דעם שול, און גיין צום רב, ווען די רושם פון די תפילה פון די פרוי גייט נישט ארויס פון זיין הארץ.

ווען ער איז אהיים קומען, נאך וואס ער האט פארראכטן דארטן וואס עס האט זיך אויסגעפעלט, האט דער 'חפץ חיים' ארויסגעברענגט פאר זיין איידעם רבי מנחם מענדל זאקס זיין געוואלדיגע התפעלות און התרגשות פון די תפילה פון יענע פרוי. ער האט אנגעמערקט אז יענע פרוי ווייסט וויאזוי צו דאווענען צום אויבערשטן, ווייל אין אנהויב האט זי געזאגט ווערטער וואס טוהן באגייסטערן און נושא חן זיין און נאר נאכדעם האט זי דערמאנט איר געבעהט, און האט אויסגעפירט: "זי איז נישט קיין נארישע פרוי!".

'אוצרותיהם אמלא' ווארא

shay עיצובים